

Büntetőjog Különös rész 2.
Levelező – 2. rész
vizsgakérdések, vázlatok

KRE 2023.

Tóth Mihály

KÖZNYUGALOM ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

XXXII. Fejezet

Tóth Mihály

Követelmények:

- Közösség elleni uszítás
- Nemzeti szocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása
- Nemzeti jelkép megsértése
- Önkényuralmi jelkép használata
- Rémhírterjesztés
- Közveszéllyel fenyegetés
- Garázdaság
- Rendbontás

KÖZÖSSÉG ELLENI USZÍTÁS

332. § Aki nagy nyilvánosság előtt

- ⊙ a) a magyar nemzet ellen,
- ⊙ b) valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport ellen, vagy
- ⊙ c) a lakosság egyes csoportjai ellen - különösen fogyatékosokra, nemi identitásra, szexuális irányultságra tekintettel -

gyűlöletre uszít, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az Alkotmánybíróság döntései

- ◉ 30/1992. (V.26.)

- ◉ 36/1994. (VI.24.)

- ◉ 18/2004. (V. 25.) AB határozat

„Aki uszít, az [...]ellenséges, kárt okozó tevékenységre biztat ingerel, lázít.”

„...az uszítás - túl azon, hogy durva visszaélés a véleménynyilvánítás szabadságával - nem más, mint az erőszak érzelmi előkészítése.”

A Legfelsőbb Bíróság értelmezése nem teljesen egyértelmű

- ◉ „A közösség elleni izgatás törvényi tényállását megvalósító gyűlöletre uszítás olyan gyűlölet felkeltésére irányul, amely aktív tevékenységbe **megy át**, azaz aktív, tevékeny gyűlöletre izgatást jelent.” (BH 1997/165.)
- ◉ „a gyűlölet - bármikor szélsőséges aktivitásba, végső soron erőszakos cselekvésbe **csaphat át**.” (BH 2011/242.)
- ◉ A közösség elleni izgatás elkövetési magatartása a gyűlöletre uszítás tárgyi értelemben a szenvedélyek oly mérvű felszítását feltételezi, amely **magában hordja az erőszakos jellegű konkrét sérelem lehetőségét**; alanyi értelemben pedig az elkövetőtől annak felismerését követeli meg, hogy az általa szított szenvedély bármikor erőszakos cselekvésbe csaphat át (EBH2010.2215)

A NEMZETI SZOCIALISTA VAGY KOMMUNISTA RENDSZEREK BŰNEINEK NYILVÁNOS TAGADÁSA

- 333. § Aki nagy nyilvánosság előtt a nemzeti szocialista vagy kommunista rendszerek által elkövetett népirtás vagy más, emberiség elleni cselekmények tényét tagadja, kétségbe vonja, jelentéktelen színben tünteti fel, vagy azokat igazolni törekszik, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Nemzeti jelkép megsértése (334. §)

334. § Aki nagy nyilvánosság előtt Magyarország himnuszát, zászlaját vagy címerét, vagy a Szent Koronát sértő vagy lealacsonyító kifejezést használ, illetve azokat más módon meggyalázza, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

ÖNKÉNYURALMI JELKÉP HASZNÁLATA

Eredeti változat (1993)

"269/B. § (1) Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot, vagy ezeket ábrázoló jelképet

a) terjeszt;

b) nagy nyilvánosság előtt használ;

c) közszemlére tesz;

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követel, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából követi el.

(3) Az (1) - (2) bekezdés rendelkezései az államok hatálybanlévő hivatalos jelképeire nem vonatkoznak."

Hatályos szöveg (2013):

335. § Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet a köznyugalom megzavarására alkalmas - különösen az önkényuralmi rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő - módon

b) nagy nyilvánosság előtt használ, vagy

c) közszemlére tesz,

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt elzárással büntetendő.

Hatósági rendelkezés elleni uszítás

336. § Aki nagy nyilvánosság előtt, a köznyugalom megzavarására alkalmas módon hatóság rendelkezése ellen általános engedetlenségre uszít, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Rémhírterjesztés (2020. évi XII.tv. !)

337. § (1) Aki közveszély színhelyén nagy nyilvánosság előtt a közveszéllyel összefüggésben olyan valótlan tényt vagy való tényt oly módon elferdítve állít vagy híresztel, amely a közveszély színhelyén alkalmas az emberek nagyobb csoportjában zavar vagy nyugtalanság keltésére, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki különleges jogrend idején nagy nyilvánosság előtt olyan valótlan tényt vagy való tényt oly módon elferdítve állít vagy híresztel, amely alkalmas arra, hogy a védekezés eredményességét akadályozza vagy megghiúsítsa, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közveszéllyel fenyegetés

338 § (1) Aki a köznyugalom megzavarására alkalmas olyan valótlan tényt állít, híresztel, vagy azt a látszatot kelti, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a közveszéllyel fenyegetés a köznyugalmat súlyosan megzavarta.

KÖZVESZÉLLEL FENYEGETÉS - TERRORCSELEKMÉNY

◎ BH2022. 5.

A komoly félelem kiváltására való alkalmasság nem a konkrét ügy sértettjének reakciójától függ, hanem azt elsősorban a **fenyegetés tartalma** alapján kell elbírálni. A **terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés** büntette az egyéb feltételek megléte esetén csak akkor nem valósulhat meg, ha a fenyegetés valóra váltása magából a közlésből kitűnően objektíve nem lehetséges. E bűncselekmény és nem a **közveszéllyel fenyegetés** valósul meg, ha az elkövető nem csupán állítja, híreszteli vagy annak látszatát kelti, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget, hanem maga helyezi kilátásba annak előidézését [2012. évi C. tv. 316. §, 338. §, 459. § (1) bek. 7. pont]. *

Garázdaság

339. § (1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot

- a) csoportosan,**
- b) a köznyugalmat súlyosan megzavarva,**
- c) fegyveresen,**
- d) felfegyverkezve,**
- e) nyilvános rendezvényen vagy gyűlésen**

követik el

A garázdaság és a bírói gyakorlat

4/2007. számú BJE határozat : a garázdaság társas, illetve csoportos elkövetését nem zárja ki, ha az erőszakos cselekményt a tettesek egymás ellen valósítják meg

34. BK vélemény

a garázdaság halmazati kérdéseiről
Bűnhalmazat létesül, ha az elkövető egy cselekménnyel a garázdaság, valamint a testi sértés vagy a rongálás törvényi tényállását is megvalósítja, feltéve, hogy a testi sértés vagy a rongálás törvényi büntetési tétele nem súlyosabb, mint a garázdaságé.

Rendbontás

- ◉ **340. § (1)** Aki nyilvános rendezvény vagy gyűlés szervezőjének vagy rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett jogszerű intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- ◉ (2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki sportrendezvényen a létesítménynek a nézőktől vagy a nézők meghatározott csoportjától elzárt területére jogosulatlanul belép, ott tartózkodik, vagy e területre a sportrendezvény megtartását vagy mások testi épségét veszélyeztető tárgyat bedob.
- ◉ (3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a rendbontást
 - a) csoportosan,
 - b) fegyveresen,
 - c) felfegyverkezve vagy
 - d) különös visszaesőként követik el.
- ◉ (4) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény
 - a) a testi sértés [164. § (3)-(6) és (8) bekezdés],
 - b) a hivatalos személy elleni erőszak [310. § (1)-(5) bekezdés], a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (311. §), a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak (312. §),
 - c) a garázdaság (339. §),
 - d) a rongálás [371. § (1)-(6) bekezdés].

KÜLÖNÖS VISSZAESÉS SZEMPONTJÁBÓL HASONLÓ BŰNCSELEKMÉNYEK (ISMÉTLÉS!)

- **Különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el.**

„Hasonló bűncselekmények”:

1) **Emberöléssel** (160. §)

- a) a népirtás [142. § (1) bekezdés a) pont], az erős felindulásban elkövetett emberölés (161. §),
- b) az emberrablás és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [190. § (4) bekezdés, 445. § (5) bekezdés a) pont],
- c) a terrorcselekmény, a jármű hatalomba kerítése, és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [314. § (1) bekezdés, 320. § (2) bekezdés, 442. § (4) bekezdés].

2) **Rendbontással** (340. §)

- a) a testi sértés [164. § (3)-(6) és (8) bekezdés],
- b) a hivatalos személy elleni erőszak [310. § (1)-(5) bekezdés], a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (311. §), a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak (312. §),
- c) a garázdaság (339. §),
- d) a rongálás [371. § (1)-(6) bekezdés].

3) **Vagyon elleni erőszakossal** - vagyon elleni

4) **Vagyon ellenivel** - vagyon elleni erőszakos - szellemi tulajdon elleni

- ## 5) **az emberkereskedelem és kényszermunka, a kerítés, a prostitúció elősegítése és a gyermekprostitúció kihasználása.**” a 200. § (3a) bekezdése, a 200. § (5) bekezdés b) pontja, a 201. § (4) bekezdése és a 203. § (5) bekezdése alkalmazásában

(2020 júliusától - 2020. V. tv.)

Okirat-hamisítások

(Btk. 342-346.§)

Okirat-hamisítások

- Bárki által elkövethető közokirat-hamisítás (342. §)
- Hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás (343. §)
- Biztonsági okmány hamisítása (344. §)
- Hamis magánokirat felhasználása (345. §)
- Okirattal visszaélés (346. §)

Közokirat-hamisítás

342. § (1) Aki

- *a)* hamis közokiratot készít, vagy közokirat tartalmát meghamisítja,
- *b)* hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,
- *c)* közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba,
büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott közokirat-hamisítást gondatlanságból követi el, vétség miatt elzárással büntetendő.

Hivatalos személy által elkövetve

343 (1) Az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve

- a) hamis közokiratot készít,
- b) közokirat tartalmát meghamisítja, vagy
- c) **lényeges tényt hamisan foglal közokiratba,**
büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) E § rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a törvény alapján Magyarország területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

Közokirat fogalma

- A közokirat olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, és teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját .
- Elektronikus közokirat kiállításához az is szükséges, hogy a közokirat kiállítására jogosult az elektronikus okiraton – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírást vagy bélyegzőt, és amennyiben jogszabály így rendelkezik időbélyegzőt helyezzen el.”

Hamis magánokirat felhasználása

345. § Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasznál, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magánokirat fogalma

- **Magánokirat** minden olyan okirat, amely nem rendelkezik a közokirat kellékeivel. Ellenkező bizonyításig azt igazolja, hogy a feltüntetett és nevesített kiállító a magánokirat tartalmát kitevő nyilatkozatot megtette, elfogadta, vagy magára nézve kötelezőnek ismerte el. Ennek feltételei:
 - a magánokiratot az okirat kiállítója saját kezűleg írta és aláírta;
 - két tanú aláírásával azt igazolja, hogy nem a kiállító által készített magánokiratot előttük aláírta vagy a magánokiraton már szereplő aláírását sajátjaként ismerte el;
 - a kiállító aláírását bíróság vagy közjegyző hitelesítette; az állami vállalatok, szervezetek üzletkörében kiállított okiratot szabályszerűen aláírták.

Bizonyító és rendelkező közokiratok

- **Bizonyító közokiratok** azok, amelyek bizonyító ereje kiterjed a bennük foglalt tények, nyilatkozatok és adatok megtörténtének, és azok tartalmi valódiságának közhiteles igazolására is (anyagi bizonyító erő).
- A személyazonosító igazolvány pl. bizonyítja a személyazonosságot és az abban rögzített más adatok (születési hely, s időpont stb.) valóságát; a születési anyakönyv a meghatározott személyektől való leszármazást, a személy nevét és a születés időpontját.
- A **rendelkező közokiratoknak** a bizonyító ereje nem terjed ki a közokiratban rögzített adatok, nyilatkozatok, megállapítások, intézkedések tartalmi valódiságának az igazolására, azt azonban közhitelűen és teljes bizonyító erővel igazolják, hogy a kiállítójuk az okiratban megjelölt helyen és időben a bennük foglalt, s meghatározott személyi vagy tárgyi körre vonatkozó adatot (pl. rendelkezést) közokiratba foglalta (alaki bizonyító erő).
- Ilyen pl. az ítélet, a közbérendelelet, a hatósági eljárásokban felvett kihallgatási jegyzőkönyvek

Jogegységi döntések

- **1/2000. BJE** (készítés és felhasználás halmazata)
- **5/2000. BJE** (közreműködés gépjármű-nyilvántartás kapcsán)
- **1/2004. BJE** (felhasználás és közreműködés „rendelkező” ill „bizonyító” közokiratok esetében)
- **2/2004. BJE** (büntető eljárásban más nevének felhasználása)

1/2002. BJE

- *Ha a hamisító és felhasználó azonos személy, halmazat nincs, a cselekmény természetes egység, melynek keretében az elkövető mind a készítésért, mind a felhasználásért felel. Ha azonban az elkövetőnek a büntetőjogi felelőssége a hamis, hamisított közokirat készítéséért - valamely büntethetőségi akadály (pl. elévülés) miatt - nem állapítható meg, kizárólag a közokirat felhasználásáért (b) pont) vonható felelősségre.*

5/2000. BJE

- *A forgalmi engedélyben szereplő korábbi tulajdonosnak az adásvételi szerződésben aktuális eladói minőségben történő feltüntetése, majd a szerződés hatósághoz (a gépjárműnyilvántartóhoz) történő benyújtása intellektuális közokirat-hamisítás lehet.*

1/2004. BJE

- **„Közreműködéssel” (hamis adatok közlésével) mind „rendelkező” mind „bizonyító” közokirat hamisítható, a rendelkező okiratok viszont csak az alaki körülmények (hely, idő, közreműködők személye) tekintetében.**
- **Más nevére szóló akár rendelkező, akár bizonyító okirat átadása személyazonosság igazolására: „felhasználásnak” minősül.**
- „Az olyan valótlan gondolati tartalomnak rendelkező közokiratba foglalásában való közreműködés, mint elkövetési tevékenység, amelynek megfelelő okirati adat valóságát rendeltetésénél fogva a közokirat nem igazolja, az intellektuális közokirat-hamisítást nyilván nem valósítja meg. Nem értékelhető ezért intellektuális közokirat-hamisításként, pl. ha a hamis vallomástétellel, mint "közreműködéssel" valótlan adat kerül a hatósági/bírósági eljárás jegyzőkönyvébe, vagy akár magába az ügydöntő határozatba, mert a vallomások tartalmi valóságát ezek a közokiratok teljes bizonyító erővel nem bizonyítják. (Ugyanez a helyzet akkor is, ha a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozat nem felel meg a valóságos tényeknek, eseményeknek, történéseknek.) Ellenben azokra az adatokra nézve, amelyek valóságát a "rendelkező" közokirat is bizonyítja az intellektuális közokirat-hamisítás elkövethető. A fentebb felhozott példán szemléltetve: a büntetőítélet bizonyító ereje kiterjed arra, hogy az adott bűncselekmény miatt kit ítélték el, e nélkül egyébként az anyagi jogerő is értelmetlen lenne. Miután az elítélés meghatározott jogok és kötelezettségek étesülését, más jogok megszűnését, megváltozását jelenti, az abban való közreműködés, hogy valakit valótlanul, akár egy kitalált, akár egy létező másik személy nevében ítéljenek el az intellektuális közokirat-hamisítás tényállásszerű elkövetési magatartásának megfelel.”

2/2004. BJE

- *Ha valaki a büntető eljárásban gyanúsítottként másnak adja ki magát és vallomásáról jegyzőkönyv készül: hamis vád, és „közreműködéssel” elkövetett okirat-hamisítás, ha más iratát fel is használja, ezen kívül „felhasználás” is a terhére róható.*

1/ 2010. BJE

- *A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által jogszabály alapján kiállított, a jogosult nevét, lakcímét, nyugdíjas törzsszámát tartalmazó, egyedi sorszámozással ellátott, a jogszabályban meghatározott utazási kedvezmény igénybevételére jogosító "Nyugdíjasok utazási utalványa" közokirat.*

Közigazgatás rendje elleni bűncselekmény

Embercsempészes

- 353. § (1)* Aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)* A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

- a) vagyoni haszonszerzés végett,
- b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva, vagy
- c) az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény, illetve eszköz megsemmisítésével vagy megrongálásával

követik el.

(3)* A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

- a) a csempésztett személy sanyargatásával,
- b) fegyveresen,
- c) felfegyverkezve,
- d) üzletszerűen vagy
- e) bűnszövetségben

követik el.

(4)* A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a (3) bekezdés a) pontja szerinti embercsempésztést a b)-e) pontban meghatározott módon
- b) a (3) bekezdés b) pontja szerinti embercsempésztést az a), illetve a c)-e) pontban meghatározott módon
- követik el.

(5)* A (3) vagy (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény szervezője vagy irányítója tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6)* Aki embercsempészesre irányuló előkészületet követ el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Vagyon elleni bűncselekmények 1. rész.

- Lopás
- Rongálás
- Sikasztás
- Csalás
- Hűtlen és hanyag kezelés
- Jogtalan elsajátítás

Lopás

„A ki az idegen jószágot birtokosától vagy urától tudta és akarattya nélkül álnokul el-orozza, tolvajságot követ el”(1788)

Óvodások kedvesen naiv definíciója:
„Tolvaj az, aki olyan dolgot talál, amit senki nem veszített el.” (2010)

A lopások száma:

- 1996: 170 ezer
- 2000: 159 ezer
- 2009: 163 ezer
- 2010: 185 ezer
- 2011: 182 ezer
- 2012: 185 ezer
- 2013: 168 ezer
- 2014: 142 ezer
- 2015: 112 ezer
- 2016: 95 ezer
- 2017: 78 ezer
- 2018: 62 ezer
- 2019: 55 ezer

Az összbűnözés kb. 35-40 %-a

A vagyon elleni bűncselekmények kb 60 %-a

Lopás (Btk. 370.)

- *370. § (1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.*
- *Értelmezendő:*
 - *elkövetési tárgy („idegen” és „dolog”)*
 - *sértett (passzív alany)*
 - *elkövetési magatartás*

Elkövetési tárgy

- Idegen
 - Ingó
 - Értékkel bíró dolog
- *Btk. 383. § a. pont: dolgon a villamos- és a gazdaságilag hasznosítható más energiát is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában – illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja.*
(Vízmérő óra szabálytalan átalakításával- vízvétel: lopás -1998.416.)

4055/1949. (V. 28.) Korm. Rendelet az áramlopás szigorúbb büntetése tárgyában

(az „energia-lopás gyökerei)

A magyar köztársaság kormánya az 1946:XVI. tc. 1. §-ában foglalt és legutóbb az 1948:LVI. tc.

1. §-ával meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. § (1) Az 1878:V. törvénycikkbe iktatott büntetőtörvénykönyv 336. §-a

az alábbi 15. ponttal akként egészített ki, hogy tekintet nélkül a lopott dolog értékére, büntett a lopás akkor is, ha a tolvaj a lopást villamosáram tekintetében követte el (áramlopás).

(2) Ha az ellopott villamosáram mennyisége nem állapítható meg, azt akként kell számításba venni, mintha a lopás elkövetője a lopás felfedezésekor általa üzemben tartott minden egyes fogyasztói berendezés után évi 1500 órasi használatnak megfelelő árammennyiséget fogyasztott volna.

2. § A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Hulladék tulajdona - 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

- 43. § (1) Ha a gyűjtőedényt a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásának biztosítása céljából közterületen helyezték el, a hulladék a gyűjtőedényben történő elhelyezéssel a Koordináló szerv tulajdonába és a közszolgáltató birtokába kerül.
- (2) A lomtalanítás során közterületre helyezett hulladék a Koordináló szerv tulajdonát képezi és egyben a közszolgáltató birtokába kerül.

Lopás és közös tulajdon:

- A Ptk szerint a tulajdonostársak mindegyike jogosult a dolog birtoklására ill. használatára.
- Lopást akkor sem állapít meg a gyakorlat, ha az egyik tulajdonostárs az eszmei hányadát meghaladó értéket vesz el.
- Házastárs vagyontközösség esetén az egyik házastárs kizárólagos tulajdonában lévő dologra elkövethető lopás.

Sértett (passzív alany)

- *„Más” - mind a dolog tulajdonosa, mind a birtokosa lehet.*
- *Rábízott dolog „elvétele” nem lopást, hanem sikkasztást valósít meg.*
- *Passzív alany tolvaj is lehet, azaz a tolvajtól is lehet lopni.*
- *Halottól is lehet lopni, a nála lévő dolog nem „uratlan”.*
- *Elveszett, elhagyott dolog jogtalan elsajátítást valósíthat meg (378. §)*

Elkövetési magatartás

(Mikor befejezett a lopás)

- *Contrectatio*: a dolog elmozdítása, a dolognak az addigi helyéről más helyre való áthelyezése,
- *Ablatio*: a dolognak az elkövetés helyéről való elvitele,
- **Apprehensio** (birtokbavétel): **a birtokállapot megváltoztatása, a korábbi megszüntetése és új állapot keletkeztetése.**

Önkiszolgáló boltban ruházatba rejtett áru korábban befejezett lopás volt, ma a gyakorlat nem egységes (EBH 2012.32.)

Társtettség és kísérlet problémái

Lopás „végszükségben”

- Vuchetich(1819) feltételei: - ínség (a szegénység nem!)
 - önhiba kizárja,
 - végső eszköz,
 - a lopott dolog létfenntartásra
 - arányosság (mérték) →

Ma:

- **BH2009. 37.** *Üzletszerűen elkövetettként minősül a lopás, ha a terhelt több mint két évig a vele egy faluban élő lakosok háztartását rendszeresen fosztogatva élelmiszert, különféle használati tárgyakat és háziszárnyasokat tulajdonít el. A bűnöző életmódjának a megítélésén nem változtat, hogy az így megszerzett javakat a családjával együtt feléli.*

A lopás legfontosabb minősítő körülménye: az érték

- 0-50.000 Ft: ***szabálysértés***, az elkövetővel szemben pénzbírságot (vagy elzátást) alkalmaznak.
- 50.001- 500.000 Ft: ***kisebb érték***, a büntetés gyakran pénzbüntetés.
- 500.0010- 5 millió Ft: ***nagyobb érték***, a cselekmény büntett, a jellemző büntetés további minősítő körülmények hiányában többnyire felfüggesztett szabadságvesztés.
- 5 millió 1 Ft- 50 millió Ft: ***jelentős érték***, a büntett elkövetője egyéb körülményektől függően – végrehajtandó szab. vesztés lehet.
- 50 m 1.- 500 millió Ft: ***különösen nagy érték***, a büntetési tétel 2-8 évig terjedő szabadságvesztés.
- 500 millió 1 Ft fölött: ***különösen jelentős érték***, a tettes 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés szabható ki.

Minősítő körülmények

Szabálysértésre és bűncselekményre is:

- Bűnszövetség
- Közveszély színhelyén
elkövetés
- Üzletszerűség
- Dolog elleni erőszak
- Zsebtolvajlás
- Okiratok elvételével

Csak szabálysértésre:

- Hamis vagy lopott kulcs
- „Besurranás”
- „Házközösségben lakótól”
- Erdőben jogellenes fakivágással

Csak kisebb értékre:

- Kulturális javak
- Vallási tisztelet
- Kegyeleti tárgy
- Nemesfém

Üzletszerűség – „hasonló” cselekmények lopásnál (39/2007. BKv.) - aktualizálva -

Hasonlónak kell tekinteni:

- - információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás (375.§)
- - a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést (Btk. 393. §),
- - a lopást (Btk. 370. §),
- - a sikkasztást (Btk. 372. §),
- - a csalást (Btk. 373. §),
- - a rablást (Btk. 365. §),
- - a kifosztást (Btk. 366. §),
- - a zsarolást (Btk. 367. §),
- - az orgazdaságot (Btk. 379. §),

Ezeknek a bűncselekményeknek a hasonló jellege abban áll, hogy a vagyoni viszonyokat haszonszerzési célból támadják.

A dolog elleni erőszak

- **Btk:** „ - ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik -,
- **4/1998. Büntető jogegységi határozat:**
 - 1. *A lopás dolog elleni erőszakkal elkövetettnek minősül, ha az elkövető a lopás tárgyának megőrzésére szolgáló készüléket (zárat) nem annak birtokbavételekor, hanem a helyszínről eltávozva, később töri fel.*
 - 2. *A dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás kísérletét valósítja meg, aki a lopás tárgyát az annak védelmére vagy megőrzésére szolgáló készülékkel (zárral) együtt birtokba veszi, de tettenérés vagy más körülmény folytán azokat nem töri fel.*

Rongálás (371. §)

(1) Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, ha

- *a)* a rongálás kisebb kárt okoz, vagy
- *b)* a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó rongálást
- *ba)* falfirka elhelyezésével vagy
- *bb)* bűnszövetségben

Követik el.

„Speciális rongálások”

Sikkasztás (372. §)

- **317. § (1)** Aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el.

A sikkasztás elkövetési tárgya csak ingó dolog lehet (1/2005 B-PJE)

„Az ingó dolog – mint fizikai, tárgyi valóság – helyéből károsodás nélkül elmozdítható, áthelyezhető, elrejtethető. Az ingó dolog birtokba adása esetén a rábízónak – mindaddig, amíg a megbízott visszaélésnek minősülő magatartást nem tanúsít – lehetősége nyílik arra, hogy a dolog felett felügyeletet gyakoroljon. A sikkasztás büntetőjogi következmények alkalmazását indokoló veszélyessége éppen abban rejlik, hogy az elkövetési magatartások bármelyikének – akár az eltulajdonításnak, akár a sajátjakénti rendelkezésnek – kifejtésével a tulajdonos számára a dolog további sorsa követhetetlenné válik vagy válhat.

Ingtalan esetében azonban ez a helyzet nem áll fenn, mivel az elmozdíthatatlan, elrejtethetetlen, tulajdonosa elől el nem tagadható. Éppen ezért ilyenkor a rábízás értelemszerűen nem birtokba adást, hanem birtokba engedést jelent.”

Néhány további értelmezési kérdés

- Pénz, számlapénz, követelés, dematerializált értékpapír, pénzügyi eszköz (mint „dolog”) problémája

Egyszerűbb helyzetet teremtené, ha „dolog” helyett „vagyon”,. vagyontárgy szerepelne a tényállásban.

BKv 29: a sikkasztó által okozott hiánynak a sértertt megtévesztésével való eltűntetése nem lesz halmazatban csalás is.

BKv 35: kezelésre bízott idegen gépi meghajtású járművel „maszekolás – hűtően kezelés

Csalás (373.§)

- **318. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.**
- **Nem feltétlenül azonos a megtévesztett és a károsult.**
- **A célzat a jogtalan haszonszerzés, a kárra, mint eredmény eshetőleges szándék esetén is bekövetkezhet.**

3/2009. BJE

- 1. Nem állapítható meg a csalás bűncselekményében a bűnössége annak a terheltnek, akinek a kölcsön felvételekor szándékában áll a kölcsön visszafizetése, és ennek a reális lehetősége is adott, de a hitel megszerzése érdekében a piaci alapú kölcsön folyósításának feltételei tekintetében a hitelintézetet tévedésbe ejti és a pénzügyi intézmény e megtévesztése folytán folyósítja részére az igényelt kölcsönt. Az ilyen cselekmény - mint a gazdasági tevékenység gyakorlásához folyósítandó hitel nyújtása érdekében valótlan tartalmú okirat felhasználása - hitelezési csalás bűntettének minősülhet.

- 2. A hitelintézet megtévesztésével megszerzett pénzkölcsön rendszeres törlesztése, illetve visszafizetése általában a visszafizetési szándék komolyságára és a károkozási szándék hiányára utal.

Költségvetési csalás és csalás viszonya

- Okafogyottá vált az 1/2006.Büntető Jogegységi Döntés

KORÁBBAN:

a) *gazdasági tevékenység nélküli ÁFA-visszaigénylés (fiktív számlákkal) - csalás*

b) *ha a fiktív számlákkal a befizetendő adót csökkentik (adócsalás)*

c) *ha a fiktív számlák után visszaigényelt adó meghaladja a befizetendő adó mértékét:*

adócsalás és csalás

MA:

Egységesen költségvetési csalás

Hűtlen kezelés (376.§)

- Kezelés
- A kezelés jogcíme közömbös
- Az elköv. magatartás megszegés

SZÁNDÉKOS

Hanyag kezelés (377.)

- Kezelés vagy felügyelet
- A kezelés vagy felügyelet törvényen alapul
- Az elköv. magatartás megszegés vagy elhanyagolás

GONDATLAN

Jogtalan elsajátítás (378. §)

(1) Aki

- *a)* a talált idegen dolgot eltulajdonítja, vagy nyolc napon belül a hatóságnak vagy annak, aki elvesztette, nem adja át, illetve
- *b)* a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot eltulajdonítja, vagy nyolc napon belül nem adja vissza,
vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan elsajátítást védett kulturális javak körébe tartozó tárgyra vagy régészeti leletre követik el.

- Elhagyott, gazdátlan, uratlan dolgok nem minősülnek „idegennek”

DE

- Üzletekben, szállodákban,
- hivatali épületekben
- közforgalmú közlekedési járműveken

felejtett dolgok idegenek!
(ez a gyakorlat bírálható)

Bűnpártolás -

- Igazságszolgáltatás
- Alapesetben **nem célzatos**
- **Bármely alpbűncselekmény**ből származó dologra elkövethető

Orgazdaság 2021- től

megszűnt

- Vagyoni viszonyok
- Alapesetben is célzatos
- Csak meghatározott bűncselekményekből:
 - a) költségvetési csalásból származó vámellenőrzés alól elvont nem közösségi árura,
 - b) jövedéki adózás alól elvont termékre,
 - c) lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy orgazdaságból származó dologra

Beolvad a pénzmosásba!

Vagyon elleni bűncselekmények II. rész

Gazdasági csalás,
Jármű önkényes elvétele,
Uzsora-bűncselekmény,
Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó
jogok megsértése
bűncselekményeihez fűzök néhány
megjegyzést és adok gyakorló feladatokat,
szakirodalmat

A gazdasági csalás kriminalizálásának indokai (374. §)

(A Btk. indokolásából)

- A gyakorlatban több ízben fordult elő az, hogy a jellemzően állami tulajdonú gazdasági társaság vezetői olyan tevékenységet végeztek, amely a gazdasági társaságnak milliárdos kárt okozott. Természetes személy megtévesztésének hiányában a csalás ezen esetekben nem volt megállapítható, holott magát a gazdasági társaságot, illetve annak szerveit tévedésbe ejtették. A hűtlen kezelés törvényi tényállása nem értékeli e cselekmények legfőbb jellegzetességét, azaz a megtévesztő magatartást. Ugyanakkor e cselekményeknél a büntetőjogi megítélés szempontjából kevésbé releváns az, hogy az elkövetőre rá van-e bízva a vagyon és megállapítható-e a kötelességszegés.
- Az e minősítés miatt indult büntető eljárások száma elhanyagolható.

Jármű önkényes elvétele és lopás elhatárolása

- **Lopás**

- A célzat az eltulajdonítás
- Az elkövetési tárgy bármely ingóság
- Rábízott dolog eltulajdonítása sikkasztás

- **Jármű önkényes elvétele**

- A célzat a jogtalan használat
- Az elkövetési tárgy gépi meghajtású jármű
- Rábízott jármű jogtalan használata is lehet önkényes elvétel

Jármű önkényes elvétele és hűtlen kezelés elhatárolása

- Kúria 35. BK vélemény

Aki a kezelésére bízott idegen gépi meghajtású járművet a használatra vonatkozó rendelkezésektől eltérő módon veszi igénybe, hűtlen kezelést valósíthat meg.

Az 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) XXXVI. Fejezetében szabályozott hűtlen kezelés, valamint a jármű önkényes elvétele több vonatkozásban mutatkozó hasonlósága ellenére egymástól lényegesen eltér.

A jogi tárgy szempontjából vizsgálva a Btk. 376. § (1) bekezdésében szabályozott hűtlen kezelés a vagyonkezelési megbízásból folyó kötelességszegéssel összefüggő vagyoni hátrány okozását jelenti. A Btk. 380. § (1) bekezdésében meghatározott jármű önkényes elvétele folytán pedig a gépi meghajtású jármű tulajdonosa vagy jogos használója a használati jogának gyakorlásában van időlegesen akadályozva. Ezt nyomatékosan kifejezésre juttatja az e törvényhelyhez fűzött miniszteri indokolás is.

A hűtlen kezelés esetében az idegen vagyon kezelésére vonatkozó kötelezettség terheli az elkövetőt. A kezelés magában foglalja a rábízást is, de ennél szélesebb kört ölel fel; tartalmazza az idegen vagyontárgy üzemeltetését, működtetését és általában olyan huzamosan tartó vagy folyamatos tevékenységet, amelyet az elkövető a tulajdonos, illetőleg a megbízó érdekében végez.

Jármű jogtalan elvétele és sikkasztás viszonya

- A bírói gyakorlat szerint a rábízott idegen dologgal való sajátjakénti rendelkezés akkor valósul meg - így a sikkasztás ezen fordulata is -, ha az elkövető az erre jogosult engedélye nélkül akár az igazi tulajdonos, akár harmadik személyek irányában időlegesen olyan magatartást tanúsít, amelyre csak a tulajdonos vagy annak hozzájárulásával más jogosult. Így például: ha a használaton kívül egyéb célból rábízott dolog birtokát, használatát az elkövető időlegesen másnak átengedi, zálogba adja, megterheli. A sajátjaként való rendelkezés tulajdonképpen olyan magatartás, amelyre csak a tulajdonos jogosult, amelynek az a célja, hogy egy harmadik személy, de maga a tulajdonos előtt is azt a látszatot keltsse, mintha a dologgal rendelkező lenne a tulajdonos. (BH 1994. 390.). **Ha a vádlott a rábízott gépkocsit jogtalanul használja, azt nem lehet megállapítani, hogy azzal kívülálló - harmadik személyek felé - mint tulajdonos viselkedett volna, így sajátjakénti rendelkezés ilyenkor nem állapítható meg..**
- Ugyanakkor **ilyen esetben a vádlott a 380. § (1) bek. II. fordulat szerinti jármű önkényes elvételét maradéktalanul megvalósítja azzal, hogy a rábízott járművet jogtalanul használja.** Erre figyelemmel cselekményét jármű önkényes elvétele vétségének kell minősíteni. Az említett rábízás célja, indoka - a használatba átengedésen kívül - bármi lehet (például: javítás, megőrzés, harmadik személy részére történő átadás stb.).
- **Ha azonban a rábízás célja a dolog rendeltetésszerű használata, úgy a szerződés szerinti használat túllépése** (például: a dolog időleges jogtalan átengedése harmadik személy részére) jármű önkényes elvételének vétségét nem meríti ki, az ilyen magatartás - a kialakult ítélkezési gyakorlat szerint - rendszerint **szerződésszegésként** értékelhető. (FBK 1995/22 – aktualizálva)

1. sz. jogeset

Z. nem eltulajdonítási, csupán használati szándékkal elvisz egy biciglit.

A jármű önkényes elvétele miatt indított nyomozást bűncselekmény hiányban megszüntetik vele szemben, mert nem „gépi meghajtású (idegen) járművet” használt, így „cselekménye nem jogellenes”.

Helyes-e a döntés?

(Megoldás a 136. dián)

2. Számú jogeset (megoldás a 136. dián)

2006 őszén, a forradalmi ünnepségsorozat részeként a budapesti Városháza parkolójában kiállítottak egy T-34-es harckocsit. A szervezők a tankból eltávolították az akkumulátorokat és a harckocsi elektromos hálózatát. A tank tornya le volt zárva, lakat is védte, s tartályában csak annyi üzemanyag volt, hogy a tréleret elhagyhassa, illetve oda visszatérhessen (mindez körülbelül 100 méter megtételéhez volt elegendő).

Október 23.-án délután, a rendezésbe torkolló tüntetés során ismeretlen fiatalok a kiállítást védő kordont elbontották, majd H.Gy nyugdíjas közreműködésével a tank tornyáról lefűrészelték a lakatot, a magukkal hozott két akkumulátort a tankba szerelték, az elektromos hálózatot pótolták. Ezek után H. Gy. – akinek évtizedekkel korábban volt némi harckocsi-vezetői tapasztalata - beindította a tankot és társai zászlólengetése és éljenzése közben mintegy 60-80 métert közlekedett vele a rendőrsorfal felé, végül a rendőröktől csak néhány méternyire állt meg. A harckocsi eközben többször kanyarodott, kiszámíthatatlan mozgása során kidöntött egy az aszfalthoz rögzített nagyméretű hirdetőtáblát, a körülötte összesereglett mozgó tömegeből többen az utolsó pillanatban tudtak csak elugrani előle.

Milyen bűncselekmények megállapíthatósága vethető fel H. Gy. tettei kapcsán?

Milyen érvei lehettek a védelemnek a lehetséges vádpontokkal szemben?

Szerzői vagy kapcsolódó jogok megsértése

- Két alapeset a) vagyoni hátrányt okozó megsértés
b) díjfizetés elmulasztása

Az a) nyitott tényállás: felhasználásnak minősülhet pl. a többszörözés, a terjesztés, a nyilvános előadás, sugárzás, átdolgozás, kiállítás

A sértett „más vagy mások” – tehát 1 rb. cselekmény jön létre pl. társszerzők zeneszerzők, szövegírók esetében is ha egy műről van szó.

Keretjogszabály-e a szerzői jog megsértéséről szóló Btk-norma?

- Szűkebb értelemben csak az a keretjogszabály, aminek kereteit – az elkövetési magatartást tekintve is – másik jogszabály tölti meg tartalommal.

Itt a jogsértés konkrét formáit, módjait is a szerzői jogról szóló törvény (1999. évi LXXVI. tv.) határozza meg (s nem csupán egyes tényállási elemeket értelmez) így tekinthető keretjogszabálynak.

A bírói gyakorlat is ezen az állásponton van:

- A szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének bűncselekménye csak akkor állapítható meg, ha bizonyított, hogy a büntető anyagi norma (keretjogszabály) tartalmát jogi törvényben írt védelem kiterjed a szerzőre (jogtulajdonosra) és a műre. (Ítéletáblai Határozatok, IH 2015. 129.2015. évi 4. szám 6-7. oldal)

Kúriai döntések:

- Amennyiben a mű először külföldön került nyilvánosságra, és szerzője külföldi, ő, illetve műve magyar szerzői jogi védelemben csak nemzetközi egyezmény, illetőleg viszonyosság alapján részesülhet. Ezért a büntetőeljárás során a szerző (jogtulajdonos) honosságára és a mű első nyilvánosságra hozatalának helyére vonatkozó adatokat tisztázni kell.
2013.9. számú büntető elvi határozat
- EBH 2006.1494. elvi határozat : Nem követ el a szerzői jogok megsértését az, aki olyan [illegálisan másolt, sokszorosított] hanganyagot tartalmazó CD lemezeket vásárol saját célra, amelyek után nem fizettek szerzői jogdíjat.

Uzsorabűncselekmény (381. §)

- Kulcsfogalmak:
 - Rászorult helyzet
 - Különösen aránytalan ellenszolgáltatás
 - Súlyos vagy további nélkülözés

3/2017. számú büntető elvi határozat (az uzsora-bűncselekmény értelmezéséhez)

I. Az uzsora-bűncselekmény leggyakrabban kamatfizetés fejében nyújtott pénzkölcsönnel valósul meg, ám a Btk. nemcsak az uzsorakamat kikötését (hiteluzsorát) rendeli büntetni, hanem minden más uzsorás szerződést (reáluzsorát). Az uzsora mindig az adott élethelyzethez igazodó tartalmú hatalmaskodás, amely elkövethető a börtönviszonyok sajátos körülményei között is, egyik elítélt által a másik szorult helyzetének kihasználásával.

II. A rászorult helyzet a passzív alannak olyan, az általános életviszonyaitól eltérő, hátrányos állapota, amelytől való szabadulás vagy súlyos következményének elhárítása céljából viszonylag jelentős anyagi áldozatot hajlandó vállalni. A rászorult helyzet a sértett olyan állapota, amelynek következtében nem tud célszerűen saját valós érdekeinek megfelelően ügyletet kötni.

A megállapodás akkor tartalmaz különösen aránytalan mértékű ellenszolgáltatást, ha az oly mértékben haladja meg a szolgáltatást, amelyre az adott helyzetben nincs más magyarázat, mint a sértett rászorult, kiszolgáltatott helyzete, annak kihasználása [Btk. 381. § (1) bek.].

Ajánlott olvasmányok

Szigorú döntést hozott az EUB

<https://jogaszvilag.hu/szerzoi-jog-szigoru-dontest-hozott-az-eub/>

dr. Ott István: A SZERZŐI JOGOK HAZAI BÜNTETŐJOGI VÉDELME A FÁJLCSERÉLŐ RENDSZEREK KÖRÉBEN (PhD tézisek)

https://jak.ppke.hu/uploads/articles/12332/file/Ott_Istvan_tezesmv%0281%029.pdf

Csák Zsolt Az uzsora-bűncselekmény gyökerei és azok hatása a hatályos szabályozásra (Magyar Jog, 2014/10.)

Vagyon elleni erőszakos bűncselekmények

Btk. XXXV. fejezet

Kriminológiai vázlat

- A rablások abszolút száma és aránya nem nagy, s e súlyos erőszakos vagyon elleni bűncselekmények száma évről-évre jelentősen csökken.

RABLÁS:

- 2007: 3119, 2008: 3127, 2009: 3144
2010: 3385, 2011: 3186 2012: 3020
2013: 2298 2014: 1954 2015: 1443
2016: 1141 2017: 853 2018 : 710
2019: 637 2020: 616

Rablás (365.§)

- (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből
 - a) valaki ellen erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, vagy
 - b) öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezi, bűntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

- (2) Rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

Egy OKRI-kutatás (2020)

- A rablások 59%-át közterületen, 63%-át erőszak alkalmazásával követték el. A cselekmények háromnegyedét eszköz nélkül, csak fizikai erővel vagy fenyegetéssel hajtották végre, az alkalmazott **eszközök** közül pedig leggyakrabban kést használtak.
- Az **elkövetési tárgy** jellemzően készpénz vagy mobiltelefon volt, értékük túlnyomórészt ötvenezer forint alatti.
- Az **elkövetők** 88%-a, a sértettek 66%-a férfi volt. Az **elkövetési módszerek** közül leggyakoribbaknak az útonállás jellegű cselekmények, valamint a fiatakorúak társaikkal szembeni erőszakos úgynevezett „lejmolásai” bizonyultak, az erőszak megnyilvánulási formái közül pedig legtöbbször lökésre, valamint ököllel történő ütésre vagy pofonütésre került sor. Az elkövetők negyede csoportosan hajtotta végre a cselekményét, jelentős többségük nem rendelkezett állandó munkahellyel, szakképzettséggel és rendszeres jövedelemmel. A sértettek 75%-a korábban nem ismerte az elkövetőt. Többségük egyedül élő, illetve lakásában vagy közterületen egyedül tartózkodó személy, illetőleg az elkövetőnél gyengébb testalkatú gyermek- vagy fiatakorú volt.

Rablás minősített esetei

- 5-10 év

- a) fegyveresen
- b) felfegyverkezve,
- c) csoportosan,
- d) bűnszövetségben,
- e) jelentős értékre
- f) hivatalos, külföldi hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy ellen,
- g) a bcs. felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére

- 5-15 év

- e) különösen nagy vagy ezt meghaladó
- f) e) + [a) - d)]
- g) f) + [a) - d)]

Értékhatárok (ismétlés)

A törvény alkalmazásában az érték, a kár, valamint a vagyoni hátrány

- a) ötvenezer-egy és ötszázezer forint között **kisebb**,
- b) ötszázezer-egy és ötmillió forint között **nagyobb**,
- c) ötmillió-egy és ötvenmillió forint között **jelentős**,
- d) ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között **különösen nagy**,
- e) ötszázmillió forint felett **különösen jelentős**.

A rablás ötmillió forintig alapeset!

19/2013. büntető elvi határozat

- I. Rablás valósul meg, ha az elkövető a fülbevalót a sértett füléből kitépve tulajdonítja el**
- II. A rablás büntettének megállapíthatóságához megkívánt erőszak nem abszolút, hanem relatív természetű, mert mindig a terhelt és a sértett viszonylatában kell vizsgálni és eldönteni, hogy a konkrét esetben alkalmazott erőszak kizárhatta-e a sértett ellenállását vagy sem**

Rablás rendbelisége

(a gyakorlat nem teljesen egységes)

- Főszabályként annyi rendbeli rablás állapítható meg, ahány sértett tulajdona ellen irányultak az erőszakos ill. fenyegető cselekmények.
Egyrendbeli azonban a rablás, ha az elkövető ugyanattól a személytől több személy tulajdonát szerzi meg.
- Ha nem azonos a kényszerített és a tulajdonos személye, sértett az, aki az erőszakot elszenvedti, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt áll.
- Többrendbeli rablást kell megállapítani, ha az elkövető ugyanannak a jogi személynek a sérelmére (pl. több postahivatali fiókban) úgy követi el a rablási cselekményeket, hogy több természetes személy ellen alkalmaz erőszakot vagy fenyegetést.
- Lásd: Dr. Bujdos Iván Ákos: Fejtegetések a rablás bűncselekményének rendbeliségéről – rövid kitérővel a folytatólagos egység megállapításának bírói gyakorlatára
- https://ujbtk.hu/wp-content/uploads/2016/06/BJSZ_201503_VargaJudit.pdf

Csoportos elkövetés, rendbeliség, önkéntes elállás

- BH1999. 148.
- I. A rablás **csoportosan elkövettként minősül**, ha három vagy több személy - akár tettesként, akár részesként - a bűncselekmény helyszínén együtt tevékenykedve követi el a bűncselekményt; nem zárja ki a rablásnak csoportosan elkövettként megállapítását az a körülmény, hogy a három elkövető közül az egyik (a bűnsegéd) nem ment be a postahivatal helyiségébe, hanem a gépkocsijában várt a társaira, és a jelenlétét a sértettek nem is észlelték [Btk. 137. § 13. pont, 321. § (3) bek. c) pont].
- II. Nem egyrendbeli folytatólagosan elkövetett rablást, hanem **többrendbeli rablást** kell megállapítani, ha az elkövetők ugyanannak a jogi személynek a sérelmére, több postahivatali fiókban úgy követik el a rablási cselekményeket, hogy több természetes személy ellen alkalmaznak erőszakot vagy fenyegetést [Btk. 12. § (1) és (2) bek., 321. §].
- III. A rablás kísérletétől való **önkéntes elállás nem állapítható meg**, ha az elkövető azért hagy fel a rablás elkövetésével, mivel a kedvezőtlen külső körülmények miatt nem tudja kinyitni a hivatali helyiség lezárt ajtaját, és így nem fér hozzá az ott található pénzhez [Btk. 17. § (3) bek., 321. § (1) bek.].

Rablás és személyi szabadság megsértésének halmazata BH2020. 227.

I. Amennyiben a rablás elkövetése során a sértett megkötözésének célja kizárólag az volt, hogy az idegen dolog elvételeit megkönnyítse és ezért része volt az akaratot megtörő erőszaknak, a rablás és a személyi szabadság megsértése bűncselekményének (alaki) halmazata látszólagos, az utóbbi bűncselekmény megállapításának nincs helye.

II. Abban az esetben azonban, ha a rablás befejezését követően az elkövetők úgy távoznak a bűncselekmény helyszínéről, hogy az egyik sértettet összekötözve hagyják ott, a rablás és a személyi szabadság megsértésének büntette valóságos anyagi halmazatot alkot.

III. Az utóbbi bűncselekményben a bűnösség megállapítását nem zárja ki az a körülmény, hogy az elkövetők csak az egyik sértettet kötözték meg, így távozásuk után lehetősége volt az azonnali szabadulásra. A személyi szabadság megsértésének megvalósulása ugyanis nem függ a megfosztás időtartamától [2012. évi C. tv. 6. § (2) bek., 194. § (1) bek., 365. § (1) bek. a) pont, (3) bek. b) pont].

Kifosztás (366. §)

Kifosztás

366. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett

- a) úgy vesz el mástól, hogy evégből lerészegíti, vagy bódult állapotát idézi elő,
 - b) az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el, vagy
 - c) védekezésre képtelen, illetve a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személytől elvesz,
- büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

- a) jelentős értékre,
- b) csoportosan,
- c) bűnszövetségben

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

- a) különösen nagy vagy ezt meghaladó értékre,
 - b) jelentős értékre, csoportosan vagy bűnszövetségben
- követik el.

2/1998. Büntető jogegységi határozat

A Btk. 322. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja szerint minősülő kifosztás, ha az elkövető nyomban a sértett megölése után veszi el annak értékeit.

(Ha ezt később teszi: emberölés és lopás halmazata, ha az értékekért ment és ölt, előre kitervelten, nyereségvágyból, elkövetett emberölés)

3/2018. számú büntető elvi döntés

- Kifosztás büntette esetén elválhat a sértett és a passzív alany személye. A gyermekkorútól pénzt tartalmazó pénztárca elvétele tehát alkalmas lehet a bűncselekmény megállapítására abban az esetben is, ha a pénztárca és a pénz nem a gyermek, hanem az édesanyja tulajdona volt [1978. évi IV. tv. 322. § (1) bek. c) pont].

Elhatárolás

- Az ittas vádlott egy vita elmérgesedése során ököllel többször arcul ütötte, „lefejelte” a sértettet, majd miután földre került, megrugdosta. A vádlott ezután a sértett csuklójáról levett egy órát, a kezéről egy gyűrűt és a nadrágja zsebéből kivett 378 forintot, így összesen 1778 forint kára keletkezett a sértettnek, ami nem térült meg. A cselekmény közben a sértett sikoltozott, és kérte, hogy ne bántsák. A bántalmazás során a sértett arca megsérült, de mivel láttelelet nem készült, a bántalmazás következménye pontosan nem tisztázható.
- Rablás vagy kifosztás? (BH 1998.323.)

3. sz. jogeset:

- A három vádlott az utcán megszólított egy idős asszonyt. Megkérdezték tőle, mennyi megtakarított pénze van, és elhitették vele, hogy a koronavírus-járvány miatt hamarosan be fognak csődölni a bankok és pont a sértett pénzintézete az, ami lehet, hogy a jövő héten már erre a sorsra jut. Azt tanácsolták, vegye ki a pénzét a bankból, majd felajánlották neki, hogy gépkocsival elviszik és haza is szállítják. Az idős asszony elfogadta a segítséget, és 2 millió forintot vett ki a bankból.

A gyanúsítottak azzal az ürüggyel jutottak be az asszony lakásába, hogy leveszik róla a rajtalévő rontást, majd figyelmét elterelve ellopták a bankból felvett pénzt.

Megoldás a 137. dián

Rablás-önbíráskodás

- Kártyanyereségnek erőszakkal történő elvétele esetén önbíráskodás állapítható meg - a vagyoni igény jogosnak vélhető.
- Kártyaveszteségnek erőszak alkalmazásával történő visszavétele esetében azonban **rablást** kell megállapítani.

	<i>motívum, illetve célzat</i>	<i>mód és elkövetési magatartás</i>	<i>eredmény</i>
<i>Kényszerítés</i> <i>(195.§)</i>		erőszakkal vagy fenyegetéssel mást arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön	jelentős érdeksérelem
<i>Önbíráskodás</i> <i>(368.§)</i>	jogos, vagy jogosnak vélt vagyonigény érvényesítése		
<i>Zsarolás</i> <i>(367.§)</i>	jogtalan haszonszerzés		vagyonihátrány okozása

4/2002. büntető jogegységi döntés a zsarolás stádiumairól

- A zsarolás bűncselekményének nem teljes (befejezetlen) a kísérlete mindaddig, amíg az erőszakos vagy fenyegető elkövetési magatartás miatt a passzív alany (a sértett) nem kényszerül a tettes akarata szerint valaminek a tevésére, nem tevésére, vagy az eltűrésére.
- A zsarolás befejezetlen kísérletétől való önkéntes elállásnak nem feltétele, hogy a tettes a (bűncselekmény megkezdésének tudatában levő) sértett tudomására hozza: a bűncselekmény véghezviteléről végleg lemond;
- ennek a büntethetőséget megszüntető oknak a megállapításához elegendő, ha a ráutaló körülményekből egyértelműen az következik, hogy az elkövető döntően belső elhatározásból hagy fel a külső körülmények által nem akadályozott elkövetési magatartás folytatásával, s lép vissza a bűncselekmény befejezésétől.

17/2013. büntető elvi határozat

I. Súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntettének befejezett alakzata valósul meg, ha a sértett halálának lehetséges következményével járó megverésének kilátásba helyezése hatására adja át a zsarolónak a követelt pénzösszeg egy részét.

II. A zsarolás tényállásszerűsége szempontjából a fenyegetés komolyságát, annak a sértettre gyakorolt hatása – nem pedig az elkövető ki nem nyilvánított szándéka – alapján kell megítélni.

A fenyegetés félelemkeltésre alkalmassága megállapítható, ha a halál lehetőségét is magában foglaló megverés ígérete a sértettet arra készíti, hogy a hatóság beavatkozását kérje

„Gazdasági” bűncselekmények

Kriminológiai jellemzők

Rendszertani, módszertani kérdések

A vizsgakövetelményként szereplő
bűncselekmények néhány dogmatikai
kérdése

A VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

- Csődbűncselekmény
- Költségvetési csalás
- Pénzmosás
- Pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása
- Pénzhamisítás
- Pénzhamisítás elősegítése
- Bélyeghamisítás

Két markáns jellemző

- Az ismertté vált erőszakos, garázda bűnözés összességében csökken (aránya az utóbbi 7-10 évben 7-8 % közötti)
- A gazdasági bűnözés markánsan nem csökken, de „intellektualizálódik”, a fajlagos tárgyi súly nő. (aránya 4-5 %)
[érzékeltető közeledés a két terület között]

A fegyver

Nem is teljesen új...

„ A régi rablóbandák kivesztek, de helyüket elfoglalták a nagy nemzetközi rablószövetségek, melyek nem erőszakkal, hanem furfanggal és mindenestre több sikerrel kaparintanak meg sokszor igen tekintélyes értékeket. Hatalmas szervezetben működnek és meghatározott program szerint dolgoznak, melynek minden részlete a legnagyobb aprólékossággal van kidolgozva. Vannak külön nyomozó, terepvizsgáló közegeik, valamint működő tagjaik és orgazdáik. Ha egy közülük kézre kerül, az társait soha el nem árulja viszont ezek amaszt lehetőleg segítik”.

ANGYAL Pál: A kultúra kriminál-etiológiai jelentősége (Különlenyomat, a Büntetőjogi tanulmányok c. kötetből, Pécs, 1915 20. old.)

A gazdasági bűnözés kriminológiai fogalma

- *Gazdasági bűnözésnek azt a gazdálkodás menetében megvalósuló, vagy ahhoz szorosan kapcsolódó bűnözési formát kell tekinteni, amely – akár az elkövetés módjára (gyakran a gazdálkodás legális formáinak, kereteinek felhasználásával vagy az azokkal való visszaélés révén) akár eredményére tekintettel - alkalmas arra, hogy esetleges egyéni érdekek sérelmén túlmenően elsősorban és jellemzően a gazdálkodás rendjét, a gazdálkodási kötelezettségeket, a tisztességes és törvényes gazdálkodás kereteit sértse vagy veszélyeztesse.*

Büntetőjogi keretek: a Btk. egyes fejezeteinek címei

- Pénz- és bélyegforgalom elleni (XXXVIII.fejezet),
- Költségvetést károsító (XXXIX.fejezet),
- Pénzmosással kapcsolatos (XL. fejezet),
- Gazdálkodás rendjét sértő (XLI. Fejezet),
- Fogyasztók érdekeit sértő (XLII. Fejezet),
- Haszonszerzés által motivált információs bűncselekmények (422. §)

A gazdaság rendjét sértő bűncselekmények

BÜNTETŐ
TÖRVÉNYKÖNYV

A csődbűncselekmény fordulatai (404.§)

Az alakzat neve	Az elkövetési magatartás lényege	Eredmény
<i>Vétkes gazdálkodás</i> 404. § (1) bekezdés	Fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet esetén csalárd vagy könnyelmű magatartások	A kielégítésre fordítható vagyon csökkenése révén bekövetkezett legalább részleges hitelezői érdeksérelem
<i>Fedezetelvonó csődbüntett</i> 404. § (2) bekezdés b) pont	u.a. tényleges fizetéseképtelenség esetén	ugyanaz
<i>Csalárd bukás</i> 404. § (2) bekezdés a) pont	Csalárd vagy könnyelmű magatartásokkal <i>előidézett</i> Fizetéseképtelenség, vagy annak látszata	ugyanaz
<i>Kielégítési sorrend megsértése</i> (4) bekezdés	Felszámolás során hitelező sorban előbb álló hitelező rovására történő kielégítése	A vagyon jogellenes átcsoportosítása révén bekövetkezett hitelezői érdeksérelem (nem materiális)

Egyszerűbben:

- *Vétkes gazdálkodás* (1) bek. Fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet esetén család vagy könnyelmű magatartások a kielégítésre fordítható vagyon csökkenése révén bekövetkezett legalább részleges hitelezői érdeksérelem
- *Fedezetelvonó csődbüntett* (3) bek - ugyanaz tényleges fizetéseképtelenség esetén
- *Csalárd bukás* (2) bek. - család vagy könnyelmű magatartásokkal előidézett fizetéseképtelenség
- *Kielégítési sorrend megsértése*(5) bek.- felszámolás során hitelező sorban előbb álló hitelező rovására történő kielégítése A vagyon jogellenes átcsoportosítása révén bekövetkezett hitelezői érdeksérelem (nem materiális)

A háttérnormák

- *A bűncselekmény „háttérnormája” a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban Cstv.)*
- A csődtörvény számos olyan fogalmat használ és magyaráz, amelyek a bűncselekmény elkövetési magatartásainak értelmezése során nélkülözhetetlenek. A büntetőjogász sem nélkülözheti tehát a Cstv. fogalomrendszerének elsajátítását.
- DE: a csődbűncselekmény nem keretjogszabály
Valamennyi esetben világos, hogy nem önmagában a „csőd”, hanem a csőd esetén elkövetett, vagy a csődhez vezető jogellenes magatartások érdemelnek büntetést.

Jogi és elkövetési tárgy

- A bűncselekmény *tárgya* a hitelezők érdeke a csőd- illetve felszámolási eljárás eredményes lefolytatása révén. Az (1), (2) és (3) bekezdés közvetlen „vagyonvédelmi” funkciója mellett az (5) bekezdésben írt magatartás a felszámolás hitelezők törvényes érdekeinek megfelelő lefolytatását is biztosítja.
- Az elkövetési tárgy *a tartozás fedezetéül szolgáló vagyon*. A Csődtörvény 3. § (1) bekezdésének e) pontja alapján vagyon mindaz, amit a Számviteli törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít. A Számviteli törvény 22. § (1) bekezdése értelmében befektetett eszköz minden olyan eszköz, amelynek az a rendeltetése, hogy a vállalkozási tevékenységet tartósan, legalább egy éven túl szolgálja, nevezetesen az immateriális javak, a tárgyi eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök, a 23. § (1) bekezdése szerint pedig forgóeszközök a készletek, a követelések, az értékpapírok és a pénzeszközök.

Jellemző elkövetési magatartás: az eltitkolás

- Vagyon eltitkolásával megvalósított csődbüntettet követett el pl. az a személy, aki egy betéti társaság beltárgyaként – miután elrendelték a társaság felszámolását, a bt. tulajdonában lévő tehergépkocsit eladta, ám a vételárat nem bocsátotta a felszámoló rendelkezésére, s így a hitelezői igények kielégítését részben megghiúsította. A jogeset érdekes módon demonstrálja a csődbüntettnek a „saját vagyon elsikkasztásában” testet öltő formáját. (BH 1998/322.)
- Egy másik döntés tényállása szerint az a vádlott is fedezetelvonó csődbüntettet követett el, aki – miután elrendelték társasága felszámolását – újabb bankszámlát nyitott, majd a pénzüintézet megtévesztésével inkasszót nyújtott be és a még számlán lévő pénzüösszeget felvette. Az első fokon csalásnak és csődbüntettnek minősített cselekményt a jogerős döntés egységesen csődbüntettként értékelte (BH2000/340)

„Színlelt” és „fiktív” ügylet

- *Színlelt ügylet* a valóságnak meg nem felelő, egyoldalú vagy kétoldalú nyilatkozat tétele. Az ügylet mögött vagy egyáltalán nincs szerződési akarat, vagy a felek tényleges akarata eltér a szerződésben rögzítettektől. A bűncselekmény elkövetése során az ilyen ügyletek rendszerint azt célozzák, hogy a hitelező előtt leplezzék a kielégítés alapjául szolgáló vagyon tényleges tulajdonjogát. A színlelt ügylet a polgári jog szabályai szerint semmis. E semmisség megállapítása azonban a büntetőeljárás keretében ítélandó meg, az ügylet színlelt jellegének megállapítása tehát nem más hatóság hatáskörébe tartozó előzetes kérdés.
- A „fiktív” szerződéskötés a bűncselekmény szempontjából nem színlelt ügyletnek minősül, hanem a vagyon elrejtésének, eltitkolásának sajátos módozata.
FIKTÍV=egyoldalúan színlelt. SZÍNLELT=kétoldalúan leplezett.
- *Kétes* az a követelés, amelynek ténybeli vagy jogi indokoltságát vitatják, vagy e nélkül is, ha behajthatóságát illetően ésszerű kételyek támaszthatók. A kétes követelés elismerésének legjellemzőbb példája az, amikor a vagyonkezelő behajthatatlannak látszó követelést érvényesítő hitelezőt a kielégítendőik sorában feltüntet vagy ilyen követelésre vonatkozó csődegyezséget köt.

Az „ésszerű gazdálkodás” körének problémája

- Általában szakértő bevonásával tisztázzák, hogy
- - a kifogásolt ügylet mekkora veszteséget eredményezett, s hogyan viszonyul ez az gazdálkodó szervezet „össz-volumenéhez”;
- - pontosan mikortól vált veszteségesé az ügylet;
- - mikortól, s minek alapján kellett ezt a gazdálkodónak felmérnie;
- - felhagytak-e az ügylettel, amikor annak lehetősége még fennállt;
- - a veszteségből mennyit lehetett volna elhárítani ésszerű gazdálkodás esetén.

Nem hallgatható azonban el, hogy a szakértő olykor egyoldalú „a hatóság felkérésének megfelelni kívánó” pénzügyi szemléletét néha kellő kritikával, óvatosan kell kezelni. A gazdálkodási folyamat *utólagos* értékelése ugyanis olyan következtetéseknek is utat engedhet, amelyek az adott időszakban még nem voltak megállapíthatóak.

Néhány hónap, vagy év távlatából igen könnyű olyan sommás megállapításokra jutni, hogy *annakidején* mi felelt volna meg az ésszerű gazdálkodásnak.

„Fizetéseképtelenség”

A hatályos szabályozás szerint a bíróság az adós fizetéseképtelenségét akkor állapítja meg, ha

- - *korábban nem vitatott vagy elismert tartozását az esedékességet követő - a felszámolási eljárás kezdeményezésére vonatkozó figyelmeztetést is tartalmazó - fizetési felszólítás kézhezvételétől számított 15 napon belül indokolással alátámasztott írásbeli nyilatkozatával nem vitatta és nem egyenlítette ki, vagy*
- - *a jogerős bírósági határozatban megállapított teljesítési határidőn belül tartozását nem egyenlítette ki, vagy*
- - *a vele szemben lefolytatott végrehajtás eredménytelen volt, vagy*
- - *a fizetési kötelezettségét a csődeljárásban kötött egyezség ellenére nem teljesítette.*

Az elkövetési idő

- Az egyes fordulatok *elkövetési ideje* :
- A (6) bekezdésben végső soron egy rendhagyó, pozitív módon megfogalmazott büntetési feltétellel állunk szemben: valamennyi fordulat csak akkor büntethető, ha a csőd- vagy felszámolási eljárást megindították vagy ha a felszámolási eljárás a kötelező kérés elmulasztása miatt maradt el. A Cstv. 8. § (3) bekezdése értelmében a csődeljárás kezdő időpontja az a nap, amelyen az adós kérelme a bírósághoz érkezett. A felszámolás kezdő időpontja a felszámolás elrendeléséről hozott jogerős végzés Céglépcsőben való megjelenésének napja.
Mindez azonban nem jelenti azt, hogy az elkövetési magatartások is csak a csőd- illetve felszámolási eljárás elrendelése után vonhatók a vizsgálat körébe.
- Az (1) illetve (3) bekezdésben írt elkövetési magatartások a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet, illetve a fizetési képtelenség bekövetkezése után, ám akár a csőd-, illetve felszámolási eljárás elrendelése előtt, akár azután elkövethetők. Az (5) bek.-ben írt tettek csak a felszámolási eljárás elrendelése után követhetők el.

Minősített eset: „súlyos következmények”

- A következmények megítélésénél figyelembe kell venni a hitelezők számát, a nemzetgazdaságban betöltött szerepüket, a tőlük elvont összeg nagyságát és a bűncselekmény várható gazdasági következményeit.
- Az ítélkezési gyakorlat szerint megállapítható a minősített eset, ha az adós magatartása a hitelezői igények kielégítésének megghiúsításával akár közvetlenül, akár közvetve a gazdasági életben olyan súlyos működési zavarokat okoz, amelyek kormányzati, vagy akár költségvetési intézkedést igényelhetnek, s ezek hiányában a működési zavarok már érzékelhető formában jelentkezhetnek. Súlyos következményekkel jár a csődbűncselekmény, ha például a milliárdos nagyságrendű elkövetési magatartás a hitelezők szélesebb körét, működési feltételeiket is veszélyeztető anyagi kihatással terheli.
- Megállapítható a minősített eset akkor is, ha a vagyonelvonás mértéke alapvetően megrendítette vagy lehetetlenné tette jelentős számú alkalmazottat foglalkoztató hitelező további gazdasági tevékenységét, hiszen a közvetett módon, áttételesen jelentkező hátrány is lehet súlyos.

A bűncselekmény alanya

- A Btk. a felelősség pontos körének tisztázhatósága érdekében a 290. § kapcsán a 291. §-ban külön értelmező rendelkezésekkel vonja meg az alanyok körét.
- A gazdálkodó szervezet és az adós fogalmát a Cstv. 3. §-a, az értelmező rendelkezések körében pontosan meghatározza.
- Egyéni vállalkozó nem lehet a bűncselekmény alanya. Tettesként tehát csak a Cstv. fogalomköre szerinti gazdálkodó szervezetnél olyan funkciót betöltő személy jöhet szóba, aki az adott szervezet vagyonával jogosult rendelkezni. A vagyonnal való rendelkezési jogosultság rendszerint jogszabályon vagy szerződésen (alapító okiraton, alapszabályon, társasági szerződésen stb.) alapul, és általában nem ruházható át.
- A Csődtörvény 2006-os Novellája szerint a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt (33/A. § (3) bek.) Ez a rendelkezés látni valóan kiterjeszti a vezető fogalmát effektív vezetői feladatot valójában nem gyakorló, ám a tevékenységre meghatározó befolyást gyakorló személyre is. A jogi irodalomban az ilyen személyt „árnyékvezetőnek” nevezik.

6/2018. BJE

- A csődbűncselekmény **sértettje a** csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó **gazdálkodó szervezet,** A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet *hitelezője* a Btk. 404. § (1), (2) és (4) bekezdésébe ütköző csődbűncselekmény miatt indult büntetőeljárásban **nem sértett,** ezért magánfélként polgári jogi igényt nem érvényesíthet, és pótmagánvádlóként sem léphet fel.

4. sz. jogeset

- Miután fizetése képtelensége miatt elrendelték az „A” Kft felszámolását, az ügyvezető a felszámolás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztett elő, melyet a törvényszék elutasított. Az ügyvezető – aki tudomást szerzett arról, hogy egy perben jogerősen nagy összeget ítétek meg az „A” Kft javára javára, s ezt a felszámoló elől eltitkolta - a döntést megfellebbezte, majd pár nap múlva a társasága pénzügyeit kezelő bankhoz egy másik, „B” társaság képviselőjében felhatalmazást nyújtott be azonnali beszedési megbízások teljesítésére. Ennek alapján, a beszedési megbízások jogosultja, a „B” társaság képviselőjeként eljárva felvette az „A” társaság számlájára érkezett pénzt.
Állítása szerint ezzel nem követett el bűncselekményt, mert fellebbezése alapján tévedésben volt: úgy vélte, hogy a felszámolási eljárás folyamatban van, és így a számlanyitáskor, az inkasszó benyújtásakor és az összeg felvételekor jogszerűen járt el.
- Egyetért-e a védekezéssel? Indokolja meg!

(Megoldás a 139. dián)

Csődjog-büntetőjog irodalom

Molnár Gábor: Gazdasági bűncselekmények

HVG-orac 2009

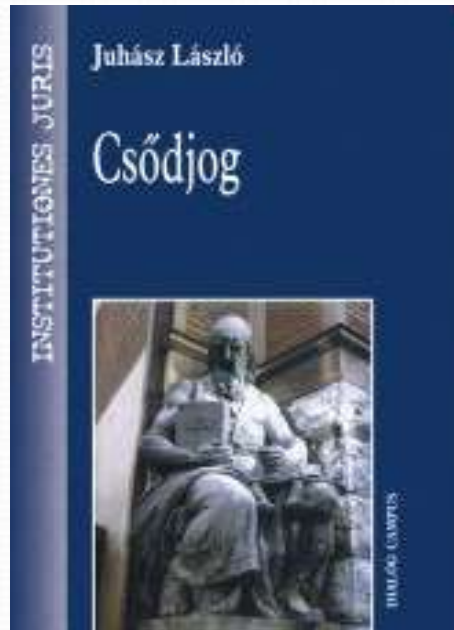
Boóc-Sándor-Tóth-Török-Újlaki. Csődjog (büntetőjogi résszel)

HVG-Orac 2007 (C/rész)

Ajánlott (és hozzáférhető) olvasmány:

Laufer Henrik: Gondolatok a
csődbűncselekmény régi és új
szabályozásával kapcsolatban

<https://ujbtk.hu/lauffer-henrik-gondolatok-a-csodbuncselekmeny-regi-es-uj-szabalyozasaval-kapcsolatban/>

**A költségvetést
károsító
bűncselekmények
BTK. XXXIX. FEJEZET**

TÓTH MIHÁLY

Adócsalás helyett: költségvetési csalás – 2012 I.-től

- A korábbi adócsalás, ÁFÁ-ra elkövetett csalás, csempészet, jövedékkal visszaélés, jogosulatlan gazdasági előny megsértése, EU dotációk védelme – **összevontan, 1 bűncselekmény.**
- **Elkövetési magatartások: a költségvetés bevételei vagy kiadásai kapcsán más**
- **TÉVEDÉSBE EJTÉSE,**
- **TÉVEDÉSBEN TARTÁSA,**
- **VALÓTLAN TARTALMÚ NYILATKOZATOT TÉTELE,**
- **VALÓS TÉNY ELHALLGATÁSA**
- **Eredmény: vagyoni hátrány egy vagy több költségvetésben**

A tényállás szerkezete

A költségvetési csalás formái, eredménye	
Bevételi oldal sérelme	Kiadási oldal sérelme
<ul style="list-style-type: none">- befizetési kötelezettség elmulasztása (adó, vám)- jövedéki áru előállítás, forgalmazása	<ul style="list-style-type: none">- belföldi és EK dotáció jogosulatlan igénybe vétele,- költségvetésből származó előny eltérő felhasználása
<p><i>Eredmény:</i> költségvetésnek okozott hátrány</p>	

Definíciók:

- költségvetésen az államháztartás alrendszereinek költségvetését – ideértve a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak költségvetését és az elkülönített állami pénzalapokat –, a nemzetközi szervezet által vagy nevében kezelt költségvetést, valamint az Európai Unió által vagy nevében kezelt költségvetést, pénzalapokat kell érteni. Költségvetésből származó pénzeszköz vonatkozásában elkövetett bűncselekmény tekintetében a felsoroltakon kívül költségvetésen a külföldi állam által vagy nevében kezelt költségvetést, pénzalapokat is érteni kell;
- vagyoni hátrány alatt érteni kell a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség nem teljesítése miatt bekövetkezett bevételkiesést, valamint a költségvetésből jogosulatlanul igénybe vett vagy céltól eltérően felhasznált pénzeszközt is.

Következményei:

- Megszűnik pl. az adónemekre és adóidőszakokra külön vonatkozó rendbeliség,
- Minden összegződik a vádirat benyújtásáig, és a tett az összefoglalt érték szerint minősül.

pl.:

- egy 300e és egy 500e Ft-os adócsalás nem 2 rb. kisebb, hanem 1 rb. nagyobb hátrányt okozó tett.
- 1 rb. összefoglalt értékre elkövetett tett több alkalommal elkövetett csempészetek és adócsalások is, stb.

A büntethetőség fokozatai

- 100.000 Ft-ig nem büncselekmény
- Kisebb hátrány (100.000-500.000) – 2 év
- Nagyobb hátrány (500e -5 millió) – 3 év
- Jelentős hátrány (5-50 millió) – 1-5 év
- Különösen nagy (50-500 m.) – 2-8 év
- Különösen jelentős (500 m. fölött) 5-10 év

Az üzletszerűség és/vagy a bűnszövetség
eggyel magasabb kategóriába emeli

Korlátlan enyhítés

- Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az (1)–(6) bekezdésében meghatározott költségvetési csalással okozott vagyoni hátrányt a vádirat benyújtásáig megtéríti. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bűnszövetségben vagy üzletszerűen követik el.
- Helyette mi lenne jobb: (1) bek. – kisebb hátrány - nem büntethető,
Ennél súlyosabb korlátlan enyhítést tenne lehetővé

Költségvetési csalás- ajánlott irodalom

- Schmidt Péter: A költségvetési csalás jelenlegi minősítési, elhatárolási kérdései és bírói gyakorlata
- <https://ujbtk.hu/dr-schmidt-peter-a-koltsegvetesii-csalas-jelenlegi-minositesi-elhatarolasi-kerdesei-es-biroi-gyakorlata/>
- Tóth Mihály: Az adócsalás elkerülésének hamis mítoszai
https://www.mjsz.unimiskolc.hu/files/6611/39_tothmihaly_t%C3%B6rdelt.pdf

Károlis konferenciák a költségvetési csalásról

- **Feltétlenül javaslom a Károlin szervezett konferenciák anyagainak tanulmányozását:**

A költségvetés büntetőjogi védelme (konferenciakötet)

<http://www.kre.hu/ajk/images/doc4/konferenciak/A-koltsegvetes-buntetojogi-vedelme.pdf>

A gazdálkodással összefüggő bűncselekmények....(konferenciakötet)

(A téma szempontjából érdekes pl. Vankó László írása)

https://ajk.kre.hu/images/doc4/dokumentumok/Gazdalkodással_osszefuggo_kiadvany.pdf

Ajánlható még:

Dr. Kondorosi András PhD értekezésének költségvetési csalást érintő része

<https://ajk.pte.hu/sites/ajk.pte.hu/files/file/doktori-iskola/kondorosi-andras/kondorosi-andras-muhelyvita-ertekezes.pdf>

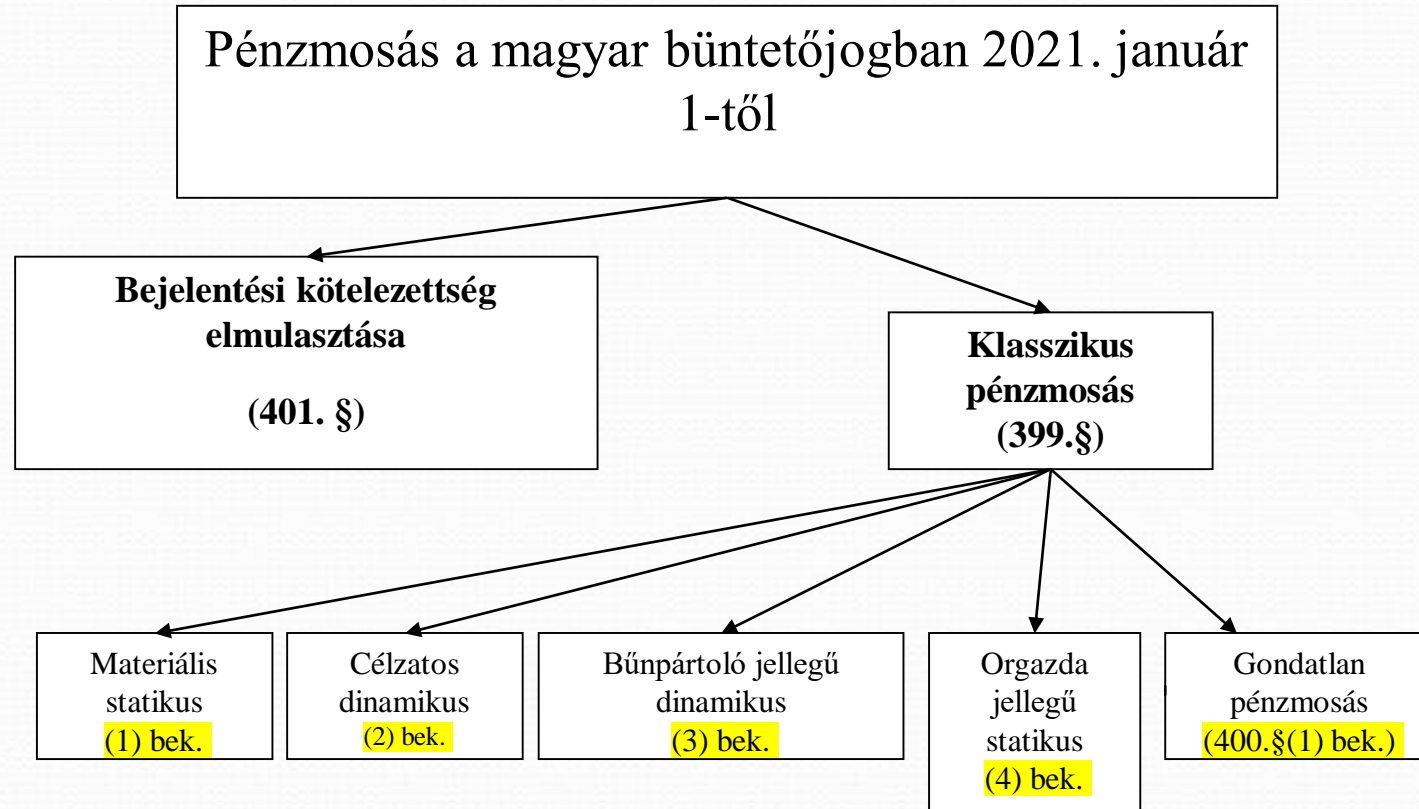
A pénzmosás hatályos büncselekményének kérdései

A séma (Gál István nyomán)

statikus: a vagyon nem vált alakot

dinamikus: transzformációt eredményez

A pénzmosás leegyszerűsített sémája 2021.

Szándékos (399.§)	Gondatlan (400. §)
<p>Bármely bűncselekményből származó vagyon</p> <p>*eredetének helyének, tulajdonának, ezek változásának leplezése (1 bek.)</p> <p>*Mástól eredetleplezési céllal történő átvétel átruházás, elrejtés, felhasználás, pénzügyi művelet végzése (2 bek)</p> <p>*Mástól átvétel, átruházás, elrejtés, felhasználása, pénzügyi művelet révén vagyonelkobzás, vagyonvisszaszerzés végrehajtásában közreműködés vagy erre törekvés (3 bek)</p> <p>Más által elkövetett bűncselekményi vagyon megszerzése, megőrzése, elrejtése kezelése, felhasználása átalakítása (4 bek.)</p> <p>50.000.- Ft-ig nem bcs. 50.000.- Ft-tól 50 millió Ft-ig alapeset 50 millió Ft-tól minősített eset 500 millió Ft fölött még súlyosabban minősül</p> <p>Előkészület büntetendő. (3) és (4) esetén a részes saját nem büntethető</p>	<p>Más által elkövetett bűncselekmény</p> <p>- elrejt, átalakít, átruház, felhasznál, pénzügyi műveletet végez (és gondatlanságból nem tud az eredetről)</p>
	<p>Büntethetőséget megszüntető ok a feljelentés (önfeljelentés) (1) és (2) esetén</p>

A dolog fogalmának értelmezése túlhaladottá vált! (a dematerializált értékpapír a „vagyon körébe vonható)

□ A vagyon egy természetes vagy jogi személy pénzben meghatározható javainak összessége.

(A Ptk. nem mindig egyértelmű, kötelezettségeket is ide sorol, a pénzmosás kapcsán lényegében a bűncselekménnyel elért minden gazdagodás

□ A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. Törvény értelmében: Nem nyomdai (elektronikus) úton előállított névre szóló értékpapír, amiről egy, az értékpapírról - annak tartalmi kellékeit azonosítható módon - kiállított okiratot helyeznek el a központi elszámolóháznál. Sorszáma nincs, a tulajdonos nevét, azonosítására szolgáló adatokat az értékpapírszámla

Az 50.000.- Ft-ot meg nem haladó pénzmosás csak bizonyos esetekben szabálysértés!

- 177. §
- (1a) Aki lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból vagy jogtalan elsajátításból származó dolgot vagyoni haszonszerzés végett ötvenezer forintot meg nem haladó értékben megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik, szabálysértést követ el.
- (Beiktatta a 2020. XLIII. tv. 2021 január 1. napjával)

Ajánlott irodalom a pénzmosáshoz

- MEZEI KITTI : A PÉNZMOSÁS A GYAKORLATBAN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A SAJÁT PÉNZMOSÁSRA ÉS AZ ÚN. „MONEY MULE” JELENSÉGRE

https://www.kriminologia.hu/sites/kriminologia.hu/files/kiadvany/2019/kk_7_9_mezei.pdf

Varga Judit: Pénzmosás a mindennapjainkban

<https://ujbtk.hu/varga-judit-penzmosas-a-mindennapjainkban/>

Dr. Ambrus István: Büntetőjog 2021 – a pénzmosás újrahangolt tényállása és a hálapénz kriminalizálása

<https://ujbtk.hu/dr-ambrus-istvan-buntetojog-2021-a-penzmosas-ujrahangolt-tenyallasa-es-a-halapenz-kriminalizalasa/>

Pénzhamisítás, bélyegghamisítás

Pénz fogalma

- Jelenleg vagy a jövőben érvényes törvényes fizetőeszköz (bankjegy és érme),
- Forgalomból kivont bankjegy, ha még átváltható,
- Korlátlanul átruházható értékpapír (a kötvény, a letéti jegy, a befektetési jegy, a részvény, a vagyonjegy, valamint a közraktári jegy
- A külföldi pénz és értékpapír,

A pénzhamisítás fordulatai

Forgalomba hozatal céljából történő

- utánzás vagy meghamisítás [a) pont]
- megszerzés, behozatal, kivitel átvitel,
[b) pont]

Hamis vagy meghamisított pénz forgalomba hozatala [c) pont]

A pénzhamisítás fordulatainak [(304. § (1) a), b) és c)] viszonya

- a.) a forgalomba hozatallal megvalósuló fordulat (c) csak az a) vagy b) pontokban írt elkövetési magatartás hiányában állapítható meg. Az a) vagy b) megállapíthatósága esetén a forgalmazás csak a büntetés kiszabása során lehet jelentős;**
- b.) Az a) és b) pont elvileg egymás mellett is megállhat, ilyenkor folytatólagos a hamisítás (utánzás) és a szerzés.**
- c.) Ha a hamisítás (utánzás) nem a forgalomba hozatal célzatával történt, később azonban mégis sor kerül a forgalmazásra, természetesen csak a c) pontba ütköző fordulat állapítható meg, az előcselekmények legfeljebb súlyosíthatnak.**

Az utánszatok „minőségének” kérdése

- A bírói gyakorlat hajlik arra, hogy a „megtévesztésre való alkalmasság” az a) és b) pont esetében közömbös (BH 1984.482, 1989.346) Eszerint e fordulatokban hitvány minőségű másolatok is a bűncselekmény megállapítását jelenthetik;
c) pont (forgalmazás) esetén azonban szerepe lehet az utánszat minőségének.

Biztonsági elemek

-
-
-

Hagyományos papír- vízjel nélkül a fémcsík alufólia

Hamis vízjel (erőteljesebb – rajzolt – kontúrok)

„Álpénzek” forgalmazása: csalás

Az 1. jogeset megoldása

- A tett valóban nem bűncselekmény, de jogellenes, mivel szabálysértésként üldözendő.

A nyomozás megszüntetése mellett a rendőrségnek a szabálysértési eljárás céljából az ügyet át kellett volna tennie a bírósághoz.

(Elzárással is sújtható szabálysértések esetében a bíróság dönt).

(Szabálysértési törvény [2012. évi II. tv.] 177. § (2) Aki idegen, nem gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, szabálysértést követ el. (tulajdon elleni szabálysértés – elzárással is büntethető)

A 2. jogeset megoldása

- A nyomozást eredetileg csoportosan, felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűntette miatt rendelték el (a gyanú szerint a tank a rendőrök eljárását fenyegetéssel akadályozta) ezt a nyomozást azonban bizonyítottság hiányában megszüntették.
- Az ügyészség végül három bűncselekmény miatt emelet vádat: jármű önkényes elvétele, közúti veszélyeztetés és két rendbeli rongálás (a hirdetőtábla összetörése, és a T/34-esben keletkezett kár miatt).
- Az eljárás során mind a „közút” fogalma, mind a „jármű” fogalma vitatott volt. Az, hogy az adott terület – ha a járműforgalom elől el volt is zárva – közútnak minősül, nem lehetett kétséges. Nem ilyen egyértelmű a helyzet a „jármű” fogalmát illetően. A KRESZ szerint jármű a közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. A mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekes szék és a gépi meghajtású kerekes szék - ha sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a gyermekkocsi és a talicska - azonban nem minősül járműnek. Az ilyen eszközökkel közlekedő személyek gyalogosoknak minősülnek. A harckocsi „jármű” volta ennek alapján némiképp vitatható. Mindez azonban csak a „jármű önkényes elvétele” kapcsán érdekes, közúti veszélyeztetés ugyanis nem csak járművel követhető el.
- A védelem mégsem e körülményekre helyezte a hangsúlyt, hanem a tömegpszichózis hatását emelte ki. Álláspontja szerint nem szabad elválasztani a történeteket a körülményektől: a vádlott egy többeszes felfokozott idegállapotú tömeg részese volt. H. Gy. – védekezése szerint - azért ült be a járműbe, „nehogy néhány forrófejű fiatal indítsa be, akik nem értenek hozzá, s ezáltal ténylegesen tragédiát okozzanak”. A védő szerint emellett egy veszélyeztetésnek konkrétan kell lennie, azaz megvalósulásához pontosan meghatározott időre és sértettre van szükség. A rongálás nem volt szándékos, így bűncselekmény nem valósult meg. Valóban igaz: a közúti veszélyeztetés csak „közvetlen veszély” előidézése esetén büntethető, az esetről készült, széles körben terjesztett videofelvétel azonban mindenkit meggyőzhet a veszély közvetlen, konkrét, kézzelfogható voltáról.
- A bíróság erre is tekintettel a vádlottat mind a négy vádpontban bűnösnek találta. Büntetésként egy év nyolc hónap, négy évre felfüggesztett börtönbüntetést rótt ki. Ezen kívül három évre eltiltotta a vádlottat a közúti járművezetéstől. A vádlott által megtérítendő kár és a bűnügyi költségek összege 400.000.- Ft-ot tett ki. (ebből kb. negyedmillió Ft a reklámtábla ára).
- A Fővárosi Bíróság a büntetést 1 év 4 hónapra, a próbaidőt 2 évre enyhítette, a járművezetéstől eltiltást mellőzte, egyebekben az ítéletet helyben hagyta.

A 3. jogeset megoldása

- A bűncselekmény felismerésére és elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére csoportosan elkövetett kifosztás büntette
- <http://ugyeszseg.hu/a-virus-miatti-bankbedolesel-riogattak-az-idos-asszonyt-majd-kifosztottak/>

A 4. jogeset megoldása

- A fedezet elvonását eredményező csődbűncselekményt megvalósítja a kft. ügyvezető igazgatója, aki az általa vezetett gazdasági társaság felszámolásának elrendelését követően a kft. számára újabb számlát nyit, és a pénzüintézet megtévesztésével egy másik cég nevében inkasszót nyújt be, majd a pénzt felveszi.
- (BH 2000.340.)

A tényállás részletes ismerete nélkül elegendő annak felismerése, hogy az ügyvezető csalárd módon járt el, s ezzel hitelezői igények kielégítését hiúsította meg, a csődbűncselekményt tehát megvalósította. Tette aszerint minősül az (1) illetve a (2) bekezdésbe ütköző tettetnek, hogy fizetéseképtelenséggel fenyegető vagy fizetéseképtelen helyzetben cselekedett.

A második félévet érintő kötelező bírói aktusok

Fontosabb jogegységi döntések 2010-2021.

A döntés száma és tárgya	A döntés lényege
1/2019. BJE – társaság tulajdonos vagyongazdálkodója – hűtlen kezelő lehet-e	Igen, a gazdasági társaság vagyona a vagyongazdálkodója számára a társaságban meglévő tulajdonosi helyzetétől függetlenül idegen vagyon.
6/2018 BJE – csődbűncselekmény sértettje	A szervezet, s nem a hitelező. Polgári jogi igény és pótmagánvád ezért nincs.
5/2018. BJE – közfeladatot ellátó személy, mint sértett és elkövető	Pedagógus csak sértettje lehet a közfel. ell. szem. ell. erőszaknak, speciális alany nem !
1/2006. BJE - hűtlen kezelés több magatartással	Mindig egység. Ha a hátrány összesen meghaladja meg a szabálysértési értéket természetes egység, egyébként folytatólagos
1/2010 BJE – közokirat-e a nyugdíjas igazolvány?	Igen, megfelel a közokirat feltételeinek

Fontosabb jogegységi döntések 2005-2010.

A döntés száma és tárgya	A döntés lényege
3/2009. BJE – csalás és hitelezési csalás elhatárolása	Pénzintézet megtévesztése, ám visszafizetési szándék és képesség esetén - hitelezési csalásnak (nem csalásnak) minősül
1/2009. BJE – közokirattal visszaélés – megszerzés értelmezése	Csak a tartós birtoklás „megszerzés”, ha nyomban megválnak tőle - nem
4/2007. BJE – garázdaság minősítése egymás garázda módon bántalmazásakor	Ekkor is megállapítható a társtettség ill. a csoportos elkövetés
3/2007. BJE – hivatali visszaélés és személyes adattal visszaélés halmazat-e?	Nem, csak a speciális hivatali visszaélés állapítható meg
4/2005. BJE – bűnszervezetben elkövetés kritériumai	Egyetlen bűncselekmény is megalapozhatja, de az elkövető tudatának át kell azt is fognia, hogy bűnszervezet keretében cselekszik
1/2005. BJE-PJE – ingatlan lehet-e tárgya sikkasztásnak	Nem, csak csalásnak, melynek az eredeti tulajdonos a sértettje.

Fontosabb jogegységi döntések 1998-2005

4/2003.	Hanyag kezelés mikor „alapul törvényen”?	Ha a kötelességet, közvetlenül, maga a törvény állapítja meg.
4/2002.	Zsarolás kísérlete befejezett-e az erőszak, fenyegetés alkalmazásával?	Nem, így önkéntes elállásnak helye van, s a felhagyást nem kell a sértettel közölni.
2/2000.	Csoportos elkövetés feltétele-e, hogy a sértett legalább három személyt észleljen (pl. rablásnál)	Nem, részesek és tettesek alkothatnak együttes jelenlétüktől függetlenül csoportot.
1/2000.	A közokirat-hamisítás különböző elkövetési magatartásait (a) és b) pont) megvalósító tettek büntethetőségéről	Készítés és felhasználás természetes egység, s az a) pont szerint minősül. A b) pont szerint csak akkor, ha az a) elévült.
4/1998.	Dolog elleni erőszak-e páncélkazetta utólagos feltörése?	Igen, csak ekkor kerül a lopás tárgyának birtokába
2/1998.	Ölés utáni (nyombani) lopás lehet-e kifosztás?	Igen, emberölés és kifosztás halmazatban